

FUNKTIONSPROGRAM

**för bostad med särskild service i form av gruppbofastad enligt LSS
i Huddinge kommun.**

Innehållsförteckning

Bakgrund, uppdrag och syfte	4
Inledning	4
Gruppbofastaden	5
Allmänt om bostadsformen och lokalernas utformning	
Tillgänglighet	
Gruppbofastadens placering	
Samnyttjande	10
Tekniska system	10
Stam och spridningsnät	
Data och fiber	
Mobilnät	
El-abonnemang	
Brand	
Lås och larm	
Miljö och arbetsmiljö	
Klimat	
Belysning	
Ljudkrav	
Material	
Inomhusmiljö och utformning	13
Allmänt	
Gemensamma ytor	14
Entré och hall	
Korridor	
Samvarorum	
Gemensamhetskök	
Tvättstuga	
Hjälpmedels- och verksamhetsförråd	
Städ	
Den egna bostaden	16
Generellt	
Hall / entré	
Kök / pentry	
Sovrum vardagsrum	
Hygienrum, WC/dusch i lägenheter	

Personalutrymmen	17
Generellt	
Kontor / Expedition	
Personalrum	
Omklädningsrum, dusch och toalett	
Jourrum / vilrum	
Utomhusmiljö	19
Generellt	
Lägenhetsförråd	
Angöring och parkering	
Avfallshantering	20
Källförteckning, referenser, anvisningar och riktlinjer	21

Funktionsprogram för gruppboestad med särskild service enligt LSS i Huddinge kommun

Bakgrund, uppdrag och syfte

Syftet med funktionsprogrammet är i första hand att säkerställa kvalitet och funktionalitet vid ny- om- och tillbyggnationer och att alla vid tidpunkten gällande lagar, förordningar och riktlinjer följs. Det innehåller råd och krav för att uppnå specifika kvalitéer och egenskaper i varje byggprojekt men är generellt formulerat och måste därför anpassas mer specifikt för varje projekt.

Funktionsprogrammet ska säkerställa att byggnaden eller lokalen uppfyller behoven och kraven på ett effektivt och funktionellt sätt.

Lokalerna ska vara funktionella, säkra, kostnadseffektiva och ge ett gott stöd till verksamheternas olika behov samt bidra till en god arbetsmiljö.

Funktionsprogrammet kan aldrig bli helt komplett utan ska ses som ett stöd i varje enskilt projekt och detaljutformningen ska specificeras under projektets gång.

De myndighetskrav och styrdokument som redovisas i programmet är endast exempel och gör inga anspråk på att vara heltäckande. Lagar och regler samt styrdokument som är relevanta för projektet inhämtas från ursprungskällan, se källförteckning och referenser.

Inledning

Bostad med särskild service är ett samlingsbegrepp för gruppboestad, serviceboestad och annan särskild anpassad bostad. Alla dessa bostadsformer finns i Huddinge kommun.

Kommunens skyldighet att tillhandahålla bostad med särskild service och boende med särskilt stöd till personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning regleras i Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Lagen är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet. Kommunen har med andra ord ansvar för de medborgare som av olika skäl har behov av särskilda boenden.

Målet med lagen är att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva som andra, bland annat ha ett eget hem med allt vad det innebär av trygghet och trivsel. En bostad enligt LSS ska innehålla allt som Boverket föreskriver för fullvärdiga bostäder.

Socialtjänstlagen (SoL) är en ramlag som utgör grunden för socialtjänstens verksamhet i Sverige. Enligt socialtjänstlagen är kommunen skyldig att tillgodose behovet av boendeplatser. Personer med psykiska funktionsnedsättningar, omnämns i SoL 5 kap 7§, och reglerar kommunens skyldighet för personer med psykiska funktionshinder inom social- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Lägenhet i en gruppboestad är huvudalternativet för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändigt.

LSS omfattar tre grupper som kallas lagens personkrets.

Grupperna består av personer med:

- intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismsliknande tillstånd
- betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom

- andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Funktionsprogrammet beskriver utgångspunkter för planering av gruppboendestäder för personer som omfattas av insatser med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS.

Bostad med särskild service är ett samlingsbegrepp för gruppboendestad, serviceboendestad och annan särskild anpassad bostad. För alla dessa boendeformer kommer separata funktions- och lokalprogram att tas fram.

Syftet är att funktionsprogrammet ska användas av projektörer, entreprenörer och övriga sysselsatta med arbetet att ta fram ett nytt boende.

Dokumentet tydliggör socialförvaltningens ståndpunkt samt refererar till lagstiftning för att klargöra grundläggande behov för förvaltare, projektör, entreprenörer, byggherre och andra intressenter.

Avvikelse och detaljutformning beslutas i samråd med socialförvaltningen inför och under projektering av en gruppboendestad. Socialförvaltningen ska alltid medverka under projekteringen. Den utsedda projektledaren är den som håller ihop och levererar eventuella avvikelser och tillägg till socialförvaltningen.

Programmet kan i vissa delar användas vid byggnation av serviceboendestäder enligt LSS, men förvaltningen har valt att separera programmen för dessa två olika boendeformer för ökad tydlighet.

Vid nybyggnation och ombyggnation förutsätter lokal- och funktionsprogrammet att de lagar och rekommendationer som finns följs. I ombyggnadsfallet tillkommer ytterligare avvägningar då befintlig stomme och installationsstruktur med mera blir styrande och kan leda till att vissa inskränkningar i förhållande till programmet blir nödvändiga. En rekommendation är att tidigt samråda med till exempel IVO (inspektion för vård och omsorg) om det är tveksamt ifall samhällskraven uppfylls.

Funktionsprogrammet kan aldrig bli helt komplett utan ska ses som ett stöd i varje enskilt projekt. Detaljutformning specificeras under projektets gång.

De myndighetskrav och riktlinjer som redovisas i programmet är endast exempel och gör inga anspråk på att vara heltäckande. Lagar och regler samt styrdokument som är relevanta för projektet inhämtas från ursprungskällan, se källförteckning och referenser, kap 9.

Gruppboendestaden

Allmänt om bostadsformen och lokalernas utformning

En gruppboendestad är ett boendevalterativ för personer som har så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att stöd är mer eller mindre påkallat dygnets alla timmar. Målgruppen är till övervägande del vuxna personer med olika variationer av funktionsnedsättning, autism och autismliknande tillstånd, personer med intellektuella eller psykiska funktionsnedsättningar. Verksamhetsklass för gruppboendestäder enligt LSS skall vara 5 B. Verksamhetens klassificering beror på hur mycket stöd de boende behöver. Det är alltså inte boendeformen i sig som avgör verksamhetsklass, utan de boendes förmåga att sätta sig i säkerhet vid brand.

Verksamhetsklass (VK) används i Boverkets byggregler (BBR) för att beskriva vilken typ av verksamhet som bedrivs i en byggnad eller del av byggnad, sett ur brandskyddssynpunkt. Syftet är att avgöra hur stort skydd mot brand och utrymningssvårigheter som krävs.

Gruppboenden ska fungera väl för den boendes egna behov och aktiviteter, användning av hjälpmedel samt utgöra en god arbetsmiljö för personalen. Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva och bo så likt personer utan funktionshinder som möjligt. Det vill säga i en fullvärdig bostad som är den enskildes privata och permanenta hem, och som inte har en institutionell prägel.

Boendet består av lägenheter, gemensamma boendeytor, personalutrymmen, övriga verksamhetsutrymmen och teknikutrymmen.

Gemensamma ytor placeras så att de nås lätt från alla lägenheter. Dessa ska kompensera för den begränsade boendeytan.

Ändamålsenliga lokaler möjliggör överblickbarhet och minskar personalbehovet hela eller delar av dygnet utifrån den enskildes individuella behov. Här får en avvägning göras mellan möjligheten till ett effektivt lokalnyttjande och samarbete samt behovet av att kunna avgränsa en avdelning, så att den kan fungera självständigt om detta är nödvändigt för att förhindra smittspridning eller av andra skäl.

Större gemensamma utrymmen som kan nyttjas av alla på ett boende kan samlas på ett våningsplan. Personalens enskilda utrymmen för rast och vila samt enskilt arbete kan placeras i andra avskilda delar av huset. Hänsyn till de olika yrkesrollerna kan behöva tas.

För att optimera en lokals ändamålsenlighet behövs en planering som utgår från och motsvarar den grundtanke som den tilltänka verksamheten har i sitt sätt att bedriva sitt arbete. Generella lokaler som kan anpassas till flera olika arbetssätt eftersträvas, men erfarenheten visar att det är svårt att bygga på ett sätt som möter behoven utifrån alla tänkbara arbetssätt. Lokalen blir därmed i viss grad styrande för hur arbetet kan bedrivas.

En gruppbostad är en liten arbetsplats där det dagtid sällan arbetar fler än 2 – 4 personer, dock beroende på brukarnas sammantagna behov. På nätterna arbetar vanligtvis en person endera som sovande jour eller vaken natt. I enstaka fall arbetar två personal under natten, en som sovande jour och en som vaken natt.

Möjligheten att rekrytera personal beror delvis på bostadens geografiska läge och möjligheten att via kollektivtrafik ta sig till arbetet.

Personalutrymmen ska utformas i enlighet med gällande råd och anvisningar från AMV, arbetsmiljöverket.

En gruppbostad har ett antal mindre lägenheter, enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, inte fler än sex stycken.

Lägenheterna är samlade runt ett gemensamt utrymme med möjlighet för brukarna och personal att umgås och äta tillsammans.

Följande grundfunktioner ska inrymmas i en gruppbostad, ytterligare funktioner kan behöva tillkomma beroende på det specifika projektet.

- sex fullvärdiga lägenheter om cirka 35–45 kvm för brukarna
- gemensamhetsutrymmen och kök i nära eller direkt anslutning till lägenheterna
- personalutrymmen i direkt anslutning till gemensamhetsutrymmen
- diverse förråd och gemensam tvättstuga
- uteplats eller balkong
- kontor/arbetsplats för personal
- jourrum / vilrum för personal
- tillräcklig mängd förråd i olika storlekar
- total yta cirka 450–550 kvm

Om byggnaden är friliggande och i ett plan bör tomten vara minst 1,500 kvm och rymma plats för utevistelse, parkering för personal och besök av anhöriga samt angöring för nyttofordon såsom taxi och färdtjänstbilar.

Den boende hyr sin egen bostad och den är därmed den boendes privata hem. Bostaden ska vara utformad på ett hemligt sätt och material ska väljas därefter.

Boendemiljön ska vara utformad så att den underlättar för de boende att leva ett så självständigt liv som möjligt. Bostaden och gruppboستaden i sin helhet ska ha sådana grundförutsättningar att den boende oavsett fysiskt, psykiskt eller intellektuellt funktionshinder har möjlighet att klara livets vardagssysslor och vara social med andra i den utsträckning den boende själv önskar.

Merparten av de boende är på daglig verksamhet på vardagar dagtid och kommer hem till sin bostad på eftermiddagen.

Den boende väljer själv i vilken grad den vill interagera sig socialt med övriga boenden i de gemensamma bostadsytorna.

Bostaden kan komma att vara den boendes bostad under hela dess vuxna liv. Omsorgsbehovet kan komma att förändras under livets gång och därmed förändras också behovet av att bostaden är tillgänglighetsanpassad. Utgångspunkten för kraven i detta funktionsprogram är att bostaden redan från början är anpassad för att fungera för boende med olika funktionsnedsättningar.

En samplanering mellan myndighet LSS på kommunen och utförare LSS ska ske. Syftet med samplaneringen är att identifiera vilka individer som ska erbjudas platser och på så sätt säkerställa att rätt kompetens på personalen rekryteras och att de boende ska fungera tillsammans.

Gemensamma möten med personerna ska ske innan inflytt.

Tillgänglighet

Bostaden ska fungera väl för den boendes egna behov och aktiviteter, användning av hjälpmedel och utgöra en god arbetsmiljö för personal som utför omsorgs- och vårduppgifter.

En gruppbostad ska vara utformad så att den boende kan orientera sig, förstå var olika aktiviteter utförs och var saker och personal finns. Miljön bör vara genomtänkt för att minimera individuella stressorer och undvika sensorisk överbelastning.

Det är viktigt att gruppboendestäder är lättillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Att ha bostaden på marknivå eller nära marknivå gör det enklare att komma in och ut, särskilt för de som använder rullstol eller har andra rörelsehinder.

Vid nödsituationer som brand, är det enklare och säkrare att evakuera personer från lägre våningar. Detta är särskilt viktigt för boende som kan ha svårt att röra sig snabbt eller behöver hjälp med att evakuera och nödutrymma.

Gruppboendestäder på lägre våningar i flerbostadshus kan underlätta social interaktion med omgivningen och göra det enklare för boende att delta i aktiviteter utanför bostaden.

En gruppboendestad bör ha en egen ingång för att skapa en känsla av självständighet och trygghet för de boende.

Kan de boende uppleva höga naturvärden på tomten eller i de nära omgivningarna är det något som höjer livskvaliteten, så tillgång till egen eller gemensam uteplats har ett stort värde och är lättast att ordna om gruppboendestaden ligger på markplan.

Gruppboendestäderna kan över tid behöva anpassas utifrån den enskildes funktionsnedsättning eller åldrande.

Personer med funktionsnedsättning som behöver mycket stöd under stora delar av dygnet, och mer eller mindre ständig tillsyn av personal kan beviljas beslut om bostad med särskild service i form av gruppboendestad eller serviceboendestad enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Den största målgruppen i gruppboendestad är personer med utvecklingsstörning och autism.

Utvecklingsstörning eller autism ger kognitiva svårigheter i olika tankeprocesser till exempel logik, planering och att tolka sinnesintryck. Många av dem har även rörelsehinder, syn- och hörselnedsättning.

När personalen har visuell överblick över ytorna i gruppboendestaden kan de snabbt identifiera vilket stöd, omsorg eller annan insats som de behöver ge de boende vilket skapar trygghet.

En gruppboendestad i ett plan underlättar detta.

Ett gruppboende är även en arbetsplats och därmed behöver arbetsmiljölagstiftningens krav uppfyllas. Boendet ska utformas så att förutsättningar finns för att bedriva en säker vård utifrån hälso- och sjukvårdslagen. Viktigt att beakta är att en boende i allmänhet kan ha ökad mottaglighet för infektioner vid nedsättning av allmäntillståndet eller på grund av sjukdom. En betydande risk för smittspridning kan finnas inom boendet och därför måste samma vårdhygieniska principer och smittförebyggande arbetssätt tillämpas som för vården och omsorgen i övrigt.

Vid varje ny- och ombyggnad ska de delar i funktions- och lokalprogrammet som är aktuella följas i möjligaste mån. Kan detta inte göras så måste avsteg godkännas av beställare och verksamhet.

Nivåskillnader till uteplatser/balkonger får uppgå till högst 15 mm och ska förses med kilar för riskfri passage. I första hand eftersträvas ytor utan nivåskillnad, såväl inomhus som vid balkongdörrar och dörrar mot utemiljö. För ramper gäller lutning 1:20.

Byggnorm anger minst 1300 mm diameter för vändyta, för elrullstol för utomhusbruk krävs 1500 mm och för möte mellan två rullstolar krävs 1800 mm bredd.

Såväl den egna lägenheten som gemensamhetsytorna ska vara fullt tillgängliga för rullstolsburna. Större vändmått krävs i utrymmen där vård-säng-/bårtransport kan förekomma, vilket omfattar transportvägar till/från lägenheter.

Markbeläggning ska vara anpassad för rullstolar och andra gånghjälpmedel samt enkel att underhålla, snöröja och halkbekämpa. Gångvägar ska vara tillgänglighetsanpassade.

Material och nivåskillnader ska anpassas så att uteplatsen kan tillträdas med rullstol, både inifrån och från den gemensamma uteplatsen.

**HUDDINGE
KOMMUN**

Datum
2025-11-07

Diarienummer
VON-2025/442

Gruppbestadens placering

Enligt SOSFS 2002:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, finns ett allmänt råd om gruppbestäders lokalisering.

De ska vara lokaliserade på en plats där den identifieras som ett bostadshus bland ordinära bostäder. Den lokalisering som ska undvikas är en lokalisering som upplevs som en samlokalisering av bostäder och lokaler som har en institutionell prägel.

Särskilda boenden bör ofta vara integrerade med annan bostadsbebyggelse, men det beror dock på målgrupp om det är lämpligt. Närhet till samhällsservice liksom kommersiell och kulturell service är viktigt, likaså närbeläget grönområde, plan mark och en utemiljö anpassad för de boende. En central placering av det särskilda boendet kan bidra till att den boende blir en aktiv del av samhället. Gruppbestaden bör dock inte vara belägen i nära anslutning till en annan gruppbestad, korttidshem, särskilt boende för äldre eller en daglig verksamhet. Detta för att undvika institutionell prägel eller omgivning.

De bör lokaliseras med närhet till kollektivtrafik och övrig samhällsservice som exempelvis matbutik, bibliotek, café, vårdcentral och apotek.

Hänsyn behöver tas till funktionsnedsättningar i form av perceptionsstörningar.

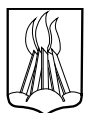
Gruppbestaden och gruppbestadens lokalisering ska vara så att den främjar den boendes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Boende som har förmåga och vill ta del av samhällets fritids- och serviceutbud har möjlighet att ta sig till detta via promenad eller närbelägen kollektivtrafik. Bostadsobjektets geografiska läge och innehållet i omgivningar har betydelse för både de boende och personalen. En gruppbestad med omgivningar som erbjuder goda möjligheter till utevistelse och fysisk aktivitet har en positiv inverkan på de boendes sinnesstämning och därmed också på personalens arbetsmiljö.

En bostad enligt LSS ska innehålla allt som Boverket föreskriver för fullvärdiga bostäder, inklusive tillgång till uteplats.

En gruppbestad kan både inrymmas i ett flerbostadshus eller som en friliggande byggnad. En friliggande byggnad på egen tomt är att föredra av flera orsaker. Byggnaden bör vara i ett plan för att undvika hiss och trappa mellan våningarna. Flera plan gör också att överblickbarheten för personal försämrats vilket kan göra att mer personalresurser kan behövas. Om byggnaden skulle byggas som ett suterränghus tillkommer också ytterligare en entré.

Tomtens beskaffenhet, storlek eller topografi kan göra att byggnaden måste vara i fler plan än ett, men detta bör endast ske om ingen annan lösning går att finna.

Specifika hänsyn till gällande brandskyddsregler ska tas i fallet flerbostadshus, vilket kan kompliceras av att byggnadens tekniska system kanske inte har rätt förutsättningar eller alls lämpar sig. Speciellt kan detta gälla i de fall kommunen planerar en gruppbestad i en externt ägd fastighet. Gruppbestaden skulle principiellt kunna ha olika stora lägenheter om det fungerar planerings- och kostnadsmässigt. Oavsett hur gruppbestaden är placerad ska det finnas tillgång till en utemiljö som är anpassad till personer med låg rörlighet, psykiska/kognitiva såväl som fysiska funktionsnedsättningar, nedsatt syn och hörsel. För alla typer av gruppbestäder gäller att de ska vara lättillgängliga från gatu- och tomtmark med undvikande av nivåskillnader och trånga passager.

Fel val av plats, form eller material kan medföra stora konsekvenser för den enskilde, exempelvis genom för mycket yttre stimuli. Under projekteringstiden ska avstämningar ske mellan beställare och utförare kring de eventuella särskilda behov som de som ska flytta in har.

Möjligheten att rekrytera personal beror delvis på bostadens geografiska läge och möjligheten att via kollektivtrafik ta sig till arbetet.

I ett större geografiskt perspektiv hänvisas till Huddinges strukturprogram för gruppbestäder.

Samnyttjande

Verksamheten lämpar sig inte för samnyttjande eller för samlokalisering förutom eventuellt lämplig dagverksamhet för målgruppen inom lämpligt avstånd.

Tekniska system

Stam och spridningsnät

Lokalerna ska utformas så att den dagliga användningen av IT och telefoni underlättas. Observera att det behövs ett separat administrativt nät för personalen. Alla rum ska ha tillgång till trådlöst administrativt nätverk. Vid behov kompletteras rum med nätverksuttag. Användningen av olika tekniska lösningar antas öka i takt med att nya arbetssätt implementeras. För att tillförsäkra kompatibla och innovativa lösningar med tillräcklig kapacitet hanteras denna fråga i varje enskilt projekt.

Data och fiber

Heltäckande wifi ska finnas i byggnaden och ska fungera även vid uteplatserna.

Fiber ska dras in till gemensamhetsutrymmen och kontor samt vissa teknikutrymmen, fasta nätverksuttag monteras efter standard. För gemensamhetsutrymmen och kontor dras fibern till ett centralt utrymme, såsom ställ eller skåp.

Tillgång till bredband och wifi i bostaden är ofta en förutsättning för många tekniska hjälpmedel och tekniskt stöd som kan främja delaktighet.

Oavsett fysiskt, psykiskt eller intellektuellt funktionshinder ska de boende stimuleras till egna aktiviteter. Lokalerna måste innehålla utrymmen, resurser och teknik för att möjliggöra detta.

Alla boende som önskar ska ha möjlighet att teckna ett separat abonnemang för att kunna använda modern teknik för att se på TV och använda internet för bostadsändamål. Notera att detta nät ska vara skilt från personalens administrativa nät.

Mobilnät

Vid behov ska det finnas täckningsförstärkning för mobiltelefoni.

El-abonnemang

Individuell mätning ska ske i varje bostad och debiteras hyresgästen. Denne tecknar eget elabonnemang för sin bostad. Övriga utrymmen har separat elmätare där förbrukningen ska debiteras verksamheten.

Brand

Byggnaden ska utformas med sådant brandskydd att brandsäkerheten blir tillfredsställande. Utformningen av brandskyddet ska förutsätta att brand kan uppkomma. Brandskyddet ska utformas med betryggande robusthet så att hela eller stora delar av skyddet inte slås ut av enskilda händelser eller påfrestningar. Boverkets byggregler BBR gällande brandskydd ska gälla. Bostad med särskild service och servicelägenheter inom LSS tillhör verksamhetsklass 5B och hänsyn måste även tas till LSO (Lagen om skydd mot olyckor). Gränsdragningslistor för hyresvärdens respektive hyresgästens ansvar ska finnas.

Brand och utrymningslarm ska finnas. Raka utrymningstrappor för att underlätta utrymning av personer som inte själva kan medverka. Där behov kan finnas skall installeras magnetuppställning eller frisving dörrstängare på dörrar i brandcellsgräns. Nödutgång ska utrustas med ljud- och ljussignal. Sprinkler ska installeras. Rören ska vara inbyggda och sprinklerhuvudena täckta.

Vid ombyggnad och förändring av verksamheten i lokalerna måste brandskyddet ses över eftersom olika verksamheter har olika krav och nytt bygglov kan behöva sökas.

Varje bostad är en separat brandcell. För att garantera att bostadsdörrar stängs om brand utbryter bör dörrarna kompletteras med automatisk stängare.

Brandlarm med rökdetektor ska finnas i de utrymmen som brandskyddskonsult finner nödvändiga. Larmet kopplas till larmtabla i personalutrymme och larmsignal ska höras i alla bostäder och ska vara med fördröjning för alla bostäder utom där det ryker eller brinner. Larmet behöver normalt inte kopplas automatiskt vidare till SOS eftersom ett boende definitionsmässigt är bemannad dygnet runt men om så inte är fallet ska larmet däremot vara vidarekopplat.

Det ska finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar från bostaden. Altandörr från bostad ska förses med cylinderlås på utsidan för att kunna nå alla boende från utsidan vid händelse av brand. Det är inte godkänt med fönster som utrymningsväg.

Fastighetsägaren och kommunen eller den som på uppdrag av kommunen driver verksamheten har båda ansvar för brandfrågor enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förutom gällande brandlarmskrav ska brandlarm kunna sammankopplas med trygghetslarmfunktionen.

Samtliga myndighetskrav avseende brand ska vara uppfyllda vid hyrestidens början, vilket innebär att brandsläckare med plastkåpa och utrymningsplaner mm ska finnas.

Hela huset ska utrustas med dold boendesprinkler, inte bara lägenheterna.

Personer med funktionsnedsättningar är särskilt utsatta när det gäller bränder. Boende som bor i en gruppboestad kan ha svårt att själva hantera en brand och utrymma och brandskyddskraven är därför höga. Enligt boverkets byggreglers (BBR) kapitel 5.215 om brandskydd, klassas en gruppboestad som verksamhetsklass 5B. Fastighetsägaren och kommunen eller den som på uppdrag av kommunen driver verksamheten har båda ansvar för brandfrågor enligt lagen om skydd mot olyckor.

Uppsamlingsplats vid utrymning utreds i samråd med brandkonsult.

**HUDDINGE
KOMMUN**

Datum
2025-11-07

Diarienummer
VON-2025/442

Lås och larm

Gruppbofastaden är som regel bemannad dygnet runt och inbrottslarm anses inte nödvändigt ur verksamhetsperspektiv. Låsning ska vara enkelt för de boende. Låssystemet ska vara en kombination av passersystem med taggar och eller ordinära lås med nycklar men där passersystem med taggar som möjliggör tilldelning av behörigheter, loggkontroll och spårbarhet är att föredra. Antal nycklar och låssystem bestäms i samband med framtagande av låsschema. Gruppbofastaden ska ha utrymningslarm. Ljud ska höras i hela byggnaden samtidigt. Akustiska larmdon bör kompletteras med optiska larmdon vilket bestäms i det enskilda projektet beroende på vilka som ska bo i gruppbofastaden.

De boende ska kunna låsa sin bostad och endast personal ska ha möjlighet att komma in. De boende ska även ha behörighet till det gemensamma kök- och samvarorummet och till bostads- och rullstolsförråd. Till personalutrymmen och medicinskåp ska bara personal ha behörighet.

Byggnaden och lokalen ska vid hyresgästens tillträde uppfylla samtliga myndighetskrav avseende brandskydd samt uppfylla skyddsklass 1 (ingen eller låg mängd begärlig egendom) och larmklass 2. Trygghetslarm/personlarm/kamera kan behövas i vissa utrymmen, behovet stäms av i respektive projekt.

Elektroniskt lås i samtliga delar av boendet är att föredra då det är enklast att administrera och hantera. Boendet bör kunna hantera behörigheter på plats då de kan behöva ändra behörigheter under jourtid.

Miljö och arbetsmiljö

Hyresvärden ska redogöra för och specificera sin ambitionsnivå rörande sitt miljöprogram. Vi har som krav att det lägst ska vara miljöbyggnad silver¹ vid nybyggnation. Skyddsklass i byggnaden stäms av med Trygghet och säkerhet, skyddsklassen beskriver hur väl skyddad byggnaden ska vara mot intrång och skadegörelse.

Klimat

Ett behagligt och sunt inomhusklimat och en klimatanläggning som reglerar värme och luft för att hålla ett stabilt klimat hela året är ett krav. Viss verksamhet pågår under kvällar och helger och kräver att ventilationen är på under dessa tider.

Hyresvärden svarar för att samtliga lokaler utrustas med installationer för kyla och ventilation samt tillser att gällande lagar, förordningar och föreskrifter följs och att inomhusklimatet uppfyller krav enligt ovan. Hänsyn ska tas till värmeavgivning från belysning och maskiner, byggnadsutformning, fuktförhållanden, emissioner m.m.

Det är också viktigt med solavskärmning vid samtliga väderstreck både för rätt klimat men även för att minska bländning.

Belysning

I fastigheten ska det eftersträvas att uppnå ett nyanserat och variationsrikt ljus, som är anpassat efter utrymmenas olika funktioner. Det ska vara infälld flexibel belysning över arbetsplatserna som gör det möjligt att möblera om utan att flytta armaturer. Övriga ytor ska förses delvis med nedpendlad

---

¹ en certifiering för hållbara byggnader som ställer krav på låg energianvändning och god inomhusmiljö.

spotlights, uttag för miljöbelysning samt ljusreglering. Belysning ska planeras så att goda synförhållanden uppnås och så att bländning och reflexer undviks. Belysningen planeras med utgångspunkt från lokalens layout, utrustning och det arbete som ska utföras dock minst: Allmänljus 300 lux Arbetsplatsljus 500 lux.

Vid planering och utförande av belysning skall rekommendationer i SS-EN 12464-1 – ”Riktlinjer för belysning inomhus” följas.

Om infällda ledplattor i tak är aktuellt bör hänsyn tas till arbetsmiljöverkets krav för infällda LED-plattor.

<https://www.av.se/inomhusmiljo/ljus-och-belysning/infallda-led-plattor/>

Ljudkrav

Ljudkrav klass B mellan boenderum samt mot ytor som är gemensamma. I övrigt ljudkrav enligt BBR och miljöbyggnad Silver.

Material

I lokalen ska det generellt vara materialval som är allergivänliga och miljömässiga, hållbara och lätta att rengöra. Det bör vara hållbara golv eller annat lämpligt val av golv för bra ljudnivå vid alla arbetsplatsytor.

I inredningen och vid val av material ska eftersträvas så lite ”ögonbrus” som möjligt. Det kan bl.a. handla om att materialen ska vara enhetliga och kabeldragningar diskreta samt att fönster utformas på ett sätt som ger maximalt ljusinsläpp och att eventuella element döljs med elementskydd.

Inomhusmiljö och utformning

Allmänt

Mått lämpliga för bostadsutformning finns i SS 91 42 21:2006, det innebär bland annat att lokalerna blir tillgängliga för personer som använder rullstol eller elrullstol.

Trösklar och nivåskillnader får inte förekomma inom enheten. Mått för innerdörrar och lägenhetsdörrar ska vara med höjd nivå/utökad tillgänglighet.

Dörrar kan behöva kompletteras med ljudisolerande funktion på grund av detta.

Dörrar till alla offentliga miljöer, inklusive vårdmiljöer, ska generellt hålla klass E enligt SS 81 73 03. Respektive lägenhet ska ha entrédörr av hög säkerhetsklass vad gäller brand samt ljudisolerande kvalitet.

Lägenheternas entrédörrar ska inte mynna ut direkt in i gemensamma utrymmen.

Boverkets regler för fullvärdigt boende gäller, utöver det gäller att eftersträva en icke-institutionell prägel.

För att skapa god framkomlighet med rullstol krävs väl tilltagna mått på korridorer, vändplatser och mötesplatser.

Överblickbar planlösning med logiska och enkla rumssamband förenklar för många boende.

Allmänt gäller att skapa en ombonad miljö med hemkänsla.

Generella byggregler som gäller för bostäder i allmänhet enligt Boverkets byggregler (BBR) med en utökad tillgänglighet enligt svensk standard, SS 91 42 21 ska följas. Lokalerna ska vara

tillgängliga för personer som använder rullstol/elrullstol samt anpassas för personer med kognitiva svårigheter, rörelsehinder samt syn- och hörselnedsättning.

Även omgivningen kan ibland bli störd av den boende, därför eftersträvas en god ljudavskiljning. Boverkets byggregler för verksamhetsklassen ska uppfyllas. Vid planering av bostäderna bör också eventuella risker för hot och våld beaktas. Till exempel bör reträttvägar planeras (se AFS 1993:2). Den gemensamma delen för varje gruppbostad består av kök med matplats och vardagsrum/allrum samt om möjlighet ges ytterligare ett allrum för aktivitet. Vardagsrum/allrum ska helst vara placerad så att det ansluter till kök och matplats så att detta tillsammans utgör gruppbostadens centrum. Lägenheternas entrédörrar får inte mynna ut direkt in i gemensamma utrymmen. Ytan för gruppens gemensamma utrymmen ska vara ungefär 10–12 kvm/lägenhet (korridor, trapphus, tvättstuga, förråd och personalutrymmen oräknat). De gemensamma ytorna ska vara utformade så att god överblickbarhet skapas. Från vardagsrum/allrum, kök eller annan del av de gemensamma lokalerna ska trädgård/uteplats/balkong kunna nås.

Gemensamma sällskapsytor för de boende ska vara centralt placerade.

Vardagsrum ska ha plats för soffgrupp, TV samt bord för sällskapsspel och liknande aktiviteter.

Gemensamma ytor

Entré och hall

Entrén ska vara fullt tillgänglig enligt SIS höjd nivå/utökad tillgänglighet. Mått lämpliga för bostadsutformning finns i SS 91 42 21:2006 utgåva 5.

Huvudentrén till gruppboستaden är en transportväg för material och personer med och utan rullstol. Skydd för nederbörd och vind ska finnas utanför entrén.

Angöring skall kunna ske intill huvudentrén och vara fullt tillgänglig.

Entréfunktionen medger att en person kan passera in genom entrén samtidigt som en annan person passerar ut genom entrén utan att trängselsituation uppstår. Utanför entrén eller i dess närhet finns det en vattenutkastare som möjliggör avsköljning av däck på rullstolar eller rullatorer.

I de fall en gruppbostad är inrymd i bottenvåningen på ett flerbostadshus har gruppboستaden om möjligt en egen entré skild från övriga hyresgästers.

Korridor

Bredd i korridor – 1300 mm eller mer. Bredden är nödvändigt för rullstol då hjälp från personal behövs.

Bredd 1800 mm behövs för möte mellan två rullstolar. Dörrpartier som delar av korridorer ska ha dagmått så att en vårdsäng kan passera genom öppningen.

Ramper ska luta max 1:20 men skall undvikas överhuvudtaget. Inga nivåskillnader ska finnas där det finns dörrar som avgränsar i korridoren, exempelvis branddörrar.

I det fall bostäder finns på båda sidor av samma korridor skall inte lägenhetsdörrarna vara placerade mittemot varandra.

Samvarorum

Det gemensamma vardagsrummet används för umgänge av boende och personal. Vardagsrummet ska ligga centralt inom den samlade gruppen av bostäder och ha en tillräcklig yta för att göra det möjligt att använda rummet för gemensam aktivitet som att titta på TV, samtala eller spela spel. Samvarorummet och det gemensamma köket är lokaliserade så att det finns visuell kontakt mellan rummen.

Gruppboendens gemensamma kök och samvarorum utgör en central funktion i gruppboendet och är lokaliserade så att det möjliggör att personal har god uppsikt över gruppboendet.

Från vardagsrum, kök eller annan del av de gemensamma lokalerna ska trädgård/uteplats/balkong kunna nås.

Gemensamhetskök

Köket är ett gemensamt kök som används tillsammans med de boende och ska planeras som ett kök i hemmiljö, inte som storkök. Inom gruppboende är köket till för gemensam matlagning med boende och ska vara fullständigt utrustat och dimensionerat för ändamålet.

Då det kan vara ett större antal personer samtidigt i köket bör ventilationen ha utökad kapacitet.

Matplats skall finnas med plats för samtliga boende plus ett par personal och ska ligga i anslutning till gemensamt kök.

Matplatser med rullstolsmått och gott assistansutrymme i matsal skall finnas.

Det gemensamma köket ska ge möjlighet för de boende till medverkan i förekommande köksysslor. En till tre personer ska tillsammans kunna bereda mat, av den anledningen bör ett separat tvättställ för handtvätt finnas.

Matplats ska utformas så att det finns utrymme för tio personer samtidigt varav utrymme ska medges för användning och placering av minst två rullstolar.

Personal och boende intar gemensamma måltider och umgås vid kökets matbord.

Köket ska ha så pass generöst tilltagen yta framför köksinredningen att flera personer varav två sittande i rullstolar har möjlighet att arbeta och hjälpa åt med maten utan att det uppstår trängselsituationer.

En del av kökets arbetsyta har en sådan höjd att den går att arbeta vid sittande i rullstol.

Gruppboendens gemensamma kök och samvarorum utgör en central funktion i en gruppboende och är lokaliserade så att det möjliggör att personal har god uppsikt över gruppboendet.

Matlagningsaktiviteten och annan aktivitet i samvarorummet kan pågå samtidigt utan att aktiviteterna ljudmässigt stör varandra.

Med generöst tilltagna mått för arbetsytor och förvaringsvolym för mat och torra varor menas en köksuppställning med en kyl, en frys och ett högskåp för torrvaror plus den köksuppställning som erfordras enligt kraven enligt SS 914221:2006, utökad tillgänglighet för ett hushåll för fler än 4 personer.

Utrymme och möjlighet till sopsortering skall finnas i det gemensamma köket, se vidare under avsnitt Teknik.

Tvättstuga

I tvättstugan hjälps den boende och personalen åt att tvätta den boendes kläder och sängkläder. I tvättstugan sker även tvätt och torkning av personalens arbetskläder.

Tvätt sker för en boende i taget.

De boende och personalen har separata tvättmaskiner. De boendes tvättmaskin är anpassad för professionell användning likt tvättmaskiner i gemensamma tvättstugeutrymmen i flerbostadshus. Tvättstugans mått är sådana att en boende i rullstol och en personal får plats att arbeta tillsammans. Personalens tvättmaskin är av typen hushållsmaskin men med en kvalitet som är anpassad för professionell användning

Om möjligt finns det även en dörr ut mot gruppbestadens gemensamma uteplats eller gemensamma utemiljö. Då för att möjliggöra torkning av kläder och sängkläder utomhus.

Hjälpmedels- och verksamhetsförråd

Ett eller flera förråd inne i gruppbestaden för förvaring av skrymmande hjälpmedel samt verksamhetens förvaring av exempelvis julsaker ska finnas.

Städ

Personalen förvarar städutrustning och städförbrukningsartiklar samt rengör sin utrustning i städrummet. Det har direkt närhet till de gemensamma bostadsytorna.

Städrummet skall ha utslagsvask, golvbrunn och plats för städvagn förutom inredning som hyllor etcetera.

Den egna bostaden

Generellt

Den boende lagar och äter mat, sover, kopplar av, umgås med besökare och förvarar sina kläder och tillhörigheter i bostaden. En eller två i personalen ger stöd och omsorg till den boende i den omfattningen den har behov av.

Bostaden ska vara utformad för alla normala dagliga funktioner. Den ska ge plats för umgänge, sömn, vila, hygien och förvaring. Bostaden ska utformas som fullvärdig bostad med utökad tillgänglighet enligt Boverkets byggregler och med hänsyn till Arbetsmiljöverkets regelverk.

BOA i allmänhet mellan 35 och 45 kvm.

Förberedelse i tak för möjlighet att montera fast lift i både sov- och våtrum. Samtliga lägenheter ska förberedas för taklift.

Kök eller pentry med full matlagningsmöjlighet.

Fri arbetsyta 1450 mm på båda sidor vid vårduppställning.

Låg fönsterbröstning, höjd öfg cirka 600 mm, ger möjlighet för sängliggande att se ut.

Egen uteplats eller balkong ska finnas.

Hall / entré

Hall med möjlighet att använda en rullstol. Minimimått 1300mm, helst 1500mm.

Skåp med bredden 40 cm fungerar för förvaring av sängkläder och städutrustning.

Två skåp med bredden 40 cm och 60 cm fungerar för den boendes garderobsförvaring. Kan placeras på annat ställe i bostaden men måste då vara flyttbara.

Kök / pentry

Kök i bostaden ska vara utrustat enligt standard för normalt lägenhetskök med bänkinredning som fungerar för rullstolsanvändare och personer med svårigheter att fysiskt kunna lyfta.

Kök ska inredas med diskbänk och beredningsytor, kyl/frys samt plats för mikrovågsugn. Spis med fläkt och spisvakt, alternativt häll + ugn i högskåp.

Maten tillagas i ett basutrustat rakt eller vinklat kök där köksuppställningen uppfyller kraven enligt SS 914221:2006 för ett en persons hushåll i en bostad av den aktuella storleken.

Matplatsen ska rymma 2 – 3 personer.

Ett av överskåpen och en låda i köket ska kunna låsas med nyckel.

Sovrum/vardagsrum

Vårdsäng ska kunna placeras med sängsidan mot vägg och med huvudändan mot vägg, dvs det ska vara möjligt att möblera på två olika sätt.

Om garderober finns i sovrummet ska dessa vara möjliga att flytta.

Den boende sover normalt i en 90 cm bred säng men boende med ett stort omvårdnadsbehov sover i en vårdsäng så att personal har möjlighet att assistera på båda sidorna om sängen. Sängen har direkt närhet till hygienrummet.

Förvaringsutrymme för kläder, sängkläder och städutrustning finns i den omfattning som SS 914221:2006 beskriver. Den boende har plats att förvara ett hjälpmedel i storlek 700 x 1300 mm i bostaden.

Rummet förberett för montage av en takmonterad lyft som lyfter den boende från sängen till en intilliggande rullstol. Taket ska vara förstärkt så att de skenorna kan bära upp en tung person plus en lyftmotor som väger ca 15 kg.

Hygienrum, WC/dusch i lägenheter

Badrummen skall följa Boverkets standardbestämmelser och ha plats för rullstolsburen person. Det ska ha större yta än normalduschplats och plats för duschbrits.

Duschbritsmått 1950 mm, längd, 760 mm bredd samt fri arbetsyta på båda sidor.

Boende med stort omsorgsbehov assisteras av 1 till 2 personal som ska ha tillräckligt stort assistansutrymme bredvid handfat, wc och dusch för att deras arbete ska kunna utföras med god ergonomi.

Badrummet ska vara rymligt och medge vändradie för rullstol framför toalettstol och inom området för dusch och handfat.

Den boende sköter med eller utan hjälp av personal all sin personliga hygien i hygienrummet.

Boende med omvårdnadsbehov duschar sittande i en duschstol.

Rum ska vara förberett för installation av takskena (taklift).

Personalutrymmen

Generellt

Rumsfunktionerna inom kategorin personalutrymmen är avsedda att endast användas av personal vilket gör att normal nivå av tillgänglighet är tillräcklig enligt Arbetsmiljöverkets AFS 2020:1 och BBR kap 3:112 och 3:111.

Skulle fallet vara att boende eller besökare behöver använda några av rummen, exempelvis ett mötesrum, måste detta uppfylla kraven på högre tillgänglighet precis som övriga likande ytor i gruppboenden.

Arbetsgruppen i en gruppboende är liten och personalen vistas tillsammans med de boende större delen av arbetsdagen. Det är av denna anledning viktigt att personalens ytor inte är större än vad som krävs för att uppnå dess funktion.

Kontor / Expedition

En expedition ska finnas för dokumentation, samtal, bemanningsplanering, samtal med anhöriga och liknande administrativa sysslor. Rummets ventilation och utformning ska vara anpassat för två arbetsplatser samt ha utrymme för arkivskåp och skrivare. Rekommenderad yta 10-15 kvm. Dörren till expeditionen ska ha titthål. Expeditionen bör placeras centralt i byggnaden för att vara enkel att hitta för de boende.

Personalrum

Personalrum med enklare kök eller pentry ska finnas och vara dimensionerat så att arbetsmöten kan hållas. Personalrummet ska ligga lätt tillgängligt för samtliga boende och kan med fördel placeras centralt i byggnaden

Möjlighet till beredning och förvaring av mat, både torr – och kylvaror, ska finnas

Omklädningsrum, dusch och toalett

Hygienrummet har flera funktioner så som, wc, dusch, och omklädningsrum. I hygienrummet ska finnas plats för en tvättkorg och möjlighet att i framtiden installera en tvättmaskin och en torktumlare.

Hygienrummet ska ha direkt närhet till personalens övernattningsrum och kan ha direkt närhet till personalens pausrum.

Det ska finnas möjlighet att förvara arbetskläder och privata kläder separat. Vid planering av skåp ska säkras att extra skåp för vikarie/extra inkallad personal finns. Omklädningsrummet ska ha direkt anslutning till toalett och dusch.

Jourrum / vilrum

Ett mindre rum som kan användas som jourrum och- eller vilrum för personal ska finnas. Jourrum, toalett / omklädningsrum bör ligga intill varandra eller nås direkt från jourrummet så att personal inte behöver passera verksamhetsutrymmen. Rummet ska vara tillräckligt stort för att rymma en säng, ett mindre bord och en stol. Dörren till jourrummet ska ha titthål eller fönster. Alternativt kan jourrum, toalett, dusch och omklädningsrum placeras intill så att toalett och dusch nås från jourrummet.

Utomhusmiljö

Generellt

Utevistelse är en viktig aktivitet för den boendes hälsa och en viktig social aktivitet som personal och boende gör tillsammans. En friliggande gruppbostad med en egen utemiljö ger de boende stor

frihet och goda möjligheter att vistas utomhus. En gruppbostad lokaliserad i ett flerbostadshus har tillsammans med övriga tillgång till den utemiljö som erbjuds till alla boende i fastigheten. I de fall gruppboستaden inte har en egen utemiljö är en stor och rymlig uteplats extra angelägen.

Om den utemiljö gruppboستaden har tillgång till på fastigheten är lokaliserad så att de boende kan ha direkt access till den från gruppboستadens entréer/entré är det ett stort mervärde, och kan de boende ha direkt access från den gemensamma uteplatsen till utemiljön är mervärdet ännu större.

Utevistelse i naturen och på allmänna platser kompletterar den utevistelse som är möjlig på den fastighet gruppboستaden är lokaliserad.

Utemiljön bidrar till upplevelsen av väder, även för de boende som är rullstolsburna. Alla sittplatser på uteplatsen och i utemiljön skall vara tillgängliga och användbara för målgruppen på gruppboستaden.

Utemiljön bidrar till kontakt med årstidernas olika grönska.

Genomtänkta rörelsestråk med underlag som fungerar för den som är rullstolsburen gör utemiljön tillgänglig för alla boende.

Utemiljöns planering ska särskilt uppmärksammas så att den skapar motivation till utevistelse.

Uteplatser och eventuell balkong ska erbjuda både sol, skugga och vindskyddat läge. Balkongräcket skall vara förhöjt (höjd 1,3 meter) på grund av säkerhetsskäl.

Med hänsyn till eventuella kognitiva svårigheter hos personerna ska, vid placering nära trafikbuller, skolor och förskolor mm, åtgärder för att undvika effekter av detta vidtas

I de fall bostaden planeras i flerfamiljshus bör åtgärder vidtas för att minska störningar.

Balkongen eller altanen, uteplatsen, är där de boende och personalen tillsammans intar måltider, umgås och upplever utemiljön. Uteplatsen ska ha plats för hela boendegruppen och dess personal samt har yta för tillfällig parkering av hjälpmedel. Uteplatsen är belägen i direkt anslutning till köket eller samvarorummet.

Uteplatsen ligger i soligt läge, om den kan lokaliseras i ett läge med eftermiddags- eller kvällssol är det att förorda. På uteplatsen finns också tillgång till skugga. Uteplatsen är lika tillgänglig för rullstolsburna som ytorna inne i gruppboستaden. En gruppbostad med egen utemiljö kan med fördel ha ett väderskyddande tak över den gemensamma uteplatsen, annars finns väderskyddande tak någon annanstans i utemiljön.

Den gemensamma trädgården ska vara en trivsamt plats som gynnar sociala möten.

Det ska finnas planteringar och möjlighet att odla, även för rullstolsanvändare. Växter ska spegla årstiderna genom färger, dofter och inte minst bärbuskar och blommor som lockar till sig fåglar och insekter. Starkt allergiframkallande eller giftiga växter får inte användas.

Staket eller häck ska omge trädgården. Vattenutkastare ska finnas tillgänglig i trädgården eller på husfasad. Belysningen utomhus ska bidra till att trädgården upplevs som inbjudande och trygg året runt.

Förråd för säsongsutrustning och verktyg ska finnas.

En gemensam uteplats i anslutning till det gemensamma vardagsrummet eller köket ska inrymma utemöbler för åtta till tio personer.

Det ska finnas belysning och eluttag vid uteplatsen. Med hjälp av vegetation och byggda element ska uteplatsen skyddas mot insyn från omgivningen. Uteplatsen skall kunna solavskärmas med fast installation.

De boendes entréer ska förses med belysning och eluttag. Material och nivåskillnader ska anpassas så att entrén kan tillträdas med rullstol, både inifrån och utifrån.

Om personalen kan ha överblick över utemiljön från fönster i gruppbestadens gemensamma kök och/eller samvarorum är det en fördel.

Lägenhetsförråd

Varje bostad ska ett eget låsbart lägenhetsförråd för förvaring av säsongsutrustning och liknande om minst 1 kvm. Kan inrymmas i gruppbestaden eller i varje bostad men lämpligast är i en enkel separat byggnad på tomten i gruppbestadens närhet. Förvaring av utomhusrullstolar och liknande ska möjliggöras i ett frostfritt låsbart utrymme.

Angöring och parkering

Angöringen ska vara på ett sådant sätt så att persontransporter ska kunna lämna passagerare nära entrén. Angöringen ska även möjliggöra leverans av varor till boendet. De olika typer av transporter som sker är färdtjänst, ambulans och sjuktransport, personbil och taxi.

Sittplats anordnas både innanför och utanför huvudentrén för de som väntar på färdtjänst och den ska uppfylla tillgänglighetskrav

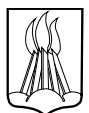
Godkänt avstånd enligt Boverkets byggregler, är max 25 meter. Om rullstolsramp krävs i samband med angöring får denna ha en lutning på högst 1:20. Material och nivåskillnader ska anpassas så att uteplatsen kan tillträdas med rullstol, både inifrån och från den gemensamma uteplatsen.

Antal parkeringsplatser utformas enligt kommunens parkeringsnorm. Behov av fler platser ska utredas och anges i varje enskilt projekt. Angöring för taxi och färdtjänst ska möjliggöras i anslutning till boendet.

Cykelställ ska finnas enligt kommunens parkeringsnorm. Möjlighet till laddning av cyklar och bilar ska anordnas enligt kommunens riktlinjer. Eventuellt behövs cykelförvaring med laddmöjlighet för elcykel. Tänk på utformningen då speciella krav kan förekomma vid laddning av elcykel exempelvis egen brandcell samt automatisk släckutrustning. Med fördel bör detta utrymme vara anpassat även för rullstolar. Tänk då på tillgänglighet samt möjlighet för att kunna spola av.

Avfallshantering

Det avfall som uppstår i gruppbestaden är sedvanligt hushållsavfall från bostäder. Den avfallsfraktion som uppstår i större mängd än vad som är brukligt i ordinära bostäder är inkontinensskydd och blöjor. Personalen och de boende lägger avfallet i sophuset i avvaktan på att det hämtas och transporteras bort.

Källsorteringsfunktionen i de egna bostäderna och det gemensamma köket skall vara rymlig och väl tilltagen. Se Huddinge kommuns hemsida:

<https://www.huddinge.se/bostad-och-miljo/avfall-och-atervinning/>

Avfallsutrymmet är gemensamt för både verksamheten och de boende.

Möjlighet till sopsortering skall finnas på tomten maximalt 25 meter från huset och skall vara lättillgänglig för de boende och för hämtning.

Avfallsutrymmet utformas enligt kommunens riktlinjer för avfallshantering med de fraktioner som kommunen hanterar.

Hantering av sopor/avfall ska ha så korta vägar som möjligt inom huset och ut till sophuset.

Transporter av sopor/avfall ska ha så korta vägar som möjligt inom huset. Enskild byggnad för sopsortering skall finnas och skall vara lättillgänglig för de boende samt tillåta transporter till och från byggnaden.

Källförteckning, referenser, anvisningar och riktlinjer

- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, SOSFS 2002:9
- Socialtjänstlagen, SoL
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Plan och bygglagen, PBL
- Plan och byggförordningen, PBF
- Handbok - Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS, Socialstyrelsen, juni 2018
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning AFS 2020:1
Arbetsmiljöverket har hårdare regler än vad BBR har gällande arbetsplatsens utformning. AFS 2009:02 – Arbetsplatsens utformning
- BFS 2011:6 Boverkets byggregler BBR 5:215. Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd avsnitt 5:215
- Byggregler som gäller för bostad med särskild service för vissa funktionshindrade enligt Boverkets byggregler (BBR) med en utökad tillgänglighet enligt svensk standard, SS 91 42 21:2006.
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien (gäller from 1 januari 2016)
- Renhållningsordning för Huddinge kommun
- Bygg Ikapp för ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning, Elisabeth Svensson, 2012
- Tillgänglighetsmanual Huddinge kommun
- Huddinge kommuns skyltprogram